

Beletristica, stiintie, arte, viétia sociala, moda.

Pesta
Domineca
31 ian.
7 fauru

Va esi in ffa-care do-
mineca, cu portrete si
alte ilustratiuni.
In ffa-care anu pre-
numrantii capeta dóue
tablouri pompóse.

Pretulu pentru Austria
pe jan. — jun. 4 fi. pentru ta-
blou 80-cr

Pentru Romania
pe jan. — jun. unu galbenu,
pentru tablou trei sfanti.

Nr.
4.

Cancelari'a redactiunii
Strata lui Leopóldu Nr. 4.,
unde sunt
a se adresá manuscriptele si
banii de prenumeratiune.

Prenumeratiunile se
potu face la tóte pos-
tele.
Pentru Romania in
librari'a dloru Socecu
et.comp in Bucuresci.

Anulu
V
1869.

Originea Doinei.

In Nr. 43 alu acestui diariu in articolulu: „Cine au fostu Dacii?“ dlu B. P. Hajdeu vine a demústrá, cá de unde se trage cuventulu „doina“, sub care se cuprindu cantecele poporale romane de doruri, iubire si dorere. Dlu Hajdeu sustiene, cá doin'a este cuventu litvanu séu dacicu, de óra-ce, dupa dinsulu, litvanii de asta-di sunt identici cu dacii din vechime séu adeca descendintii acelor'a. Argumentele prin cari voesce a sustiené dsa originea litvana a doinei sunt urmatóriele: in limb'a litvana inca se afla cuventulu *dainos*, sub care numire asemenea se cuprindu cantacele poporale ce esprimu simtieminte amoróse, casnice si de jele: la litvani se afla si cuventulu *dainoti* a cantá doine; in canturile litvane *dainos*, ca si in doinele romane, obvine fórté desu nume- rulu misticu de *nóue*. Asié dara trei sunt ar- gumintele dlui Hajdeu, din cari inse celu d'an- tâu si celu d'alu doile este in fondu numai unu singuru argumentu.

Aceste argumente inse totu asié de bine, totu cu acela-si dreptu le potemu folosi si pen- tru a sustiené contrariulu, cá déca *dainos* alu litvaniloru este de origine romana, pentru cá la romani inca se afla cuventulu *doina* sub care se cuprindu cantecele poporale, totu de

acel'a-si cuprinsu ca si la latvani; pentru cá la romani inca se afla cuventulu a *doiná* séu a cantá doine; si in fine, pentru-cá si in doinele romane se afla fórté desu numerulu misticu de *nóue* ca si in cele litvane.

Dar nesce argumente cu cari sustieni unu lucru si cu cari totu asié de usioru lu-si restorni, intielege ori cine, cá nu sunt argumente, fara numai nesce simple si góle afirmatiuni, cari nu au nici o putere, cari nu proba absolutu nimic.

Asié dara atátu argumentatiunea dlui Hajdeu pentru originea litvana a doinei, câtu si argumentatiunea mea cu acele-si argumente, pentru originea romana a doinei este absolutu falsa, si nu posiede nici cea mai mica proba.

Dreptu aceea pentru a poté ffa-care probá sustienerea sa, si adeca dlu Hajdeu originea litva- na, ér' eu originea romana a doinei, trebuie sê adu- cem cu totulu alte argumente, decâtu cele ce consiste in asemenarea séu identitatea intre *doi- na* si *dainos*, *dainá* si *dainoti*, intre *g* si *g*.

Eu pentru originea romana a doinei am urmatóriele temeiri:

Numirile ce le aflâmu date la diverse po- póre cantececeloru séu posesieloru sale poporale din vechime si pana in presinte, dupa analisa- rea cuvinteloru, vedemu cá ele au si unu intie- lesu literalu séu realu, d. e. *σκολιόν* care la

greci însemnă unu canteu ce se cantă la mēsa, la ospetie, la petreceri, si-a luat numirea de acolo, că óspetii nu cantau pre rondu, fara unulu de aici si altulu de colo, dupa chiefu si dibacia, asié dara strimbu si in tóte partile, in forma de zigzag, ceea-ce grecesce se exprime cu adjectivulu *σκαλιός-ά-όν* (a se vedé despre acést'a Ilgen Carm. conviv Graec. 1798 p. LX., XXV. sq. CLXXII:) — *χελιδόνωμα* cantecele randunicei de la *χελιδών* randunea (Athen VIII. p. 306); — balada séu ballata de la ballare = a jocá, de óra-ce italienii, autorii baladei, dintru inceputu cantau acestu feliu de cantace jocandu séu facandu mimica.

Dar sē venim la noi insi-ue. Hore se numescu la noi cantecele de dantiu, apoi hor'a insēmna atātu la noi cātu si la romanii vechi dantiu. Colind'a inca însemnéza unu canteu ceremonialu, prin care se veneréza atātu nascearea lui Christosu, cātu si familiile la cari se canta, si deriva de la colo = a onorá, venerá, precum fórte nimeritu a dedus'o dlu Marienescu ce se confirma in unu modu eclatantu prin protocólele „fratiloru avali“ t. XXXII. si XLIII. in Dumbrava dieei Di'a, in care ori-ce actu ceremonialu se numesce cu verbulu respectivu in forma gerundiala substantivata d. e. lucrările séu actiunile împreunate cu derimarea, deportarea si arderea unui arbore, se numescu *Commolenda*, *Deferunda* si *Adolenda*; totu asemenea s'a nascutu si *Colenda* séu *colinda*, si are totu aceea-si origine stravechia.

Asié dara déca tóte aceste au o semnificatiune reala, afara de semnificatiunea loru ca numele unoru genuri de poesía, cari semnificatiuni inse in fondu sunt un'a si aceea-si, cum s'ar poté óre ca cuventulu „doina“ sē nu aiba nici o semnificatiune reala, decâtu sē figureze aici ca unu cuventu secu pentru unu feliu de cantece, ca o bucata de marmoru pre unu mormentu, care numai prin aceea are semnificatiunea sa, că se afla pre mormentu.

Nici dlu Hajdeu, nici strainii Rhesa Kra-zewski si Nesselmann, cari au publicatu si scrisu despre cantecele litvane Dainos, nu ni spunu, că ce însemnéza la litvani altu-feliu acestu cuventu dainos, si de unde deriva. Da, acei straini nu ni spunu pentru-că Dainos nu însemnéza nimicu la litvani, de cātu stă numai ca o forma séca, ca unu nume golu neintielesu la litvani in fruntea unoru cantece ale loru, si prin urmare a ni spune vre-o semnificatiune a acestui cuventu la litvani erá pentru ei o pura imposibilitate. Fara indoiéla inse

ei ni-aru fi spusu, candu ar' fi sciutu că la romani inca se afla doine, si candu ei totu odata ar fi cunoscutu si limb'a romana.

Dlu Hajdeu, ca romanu si scriitoriu de renume, inca se multiamesce a dechiará doina romana de litvana din simplicisim'a impregiurare, că la litvani inca se afla dainos si dainoti, fara a cercá semnificatiunea reala a cuventului.

Repausatulu Iordache Malinescu de care amintesce si dlu Hajdeu, voindu a aflá originea doinei (vedi Foi'a pentru minte e c. t. 1842. Nr. 13) a apucatu in adeveru pre calea cea adeverata si unica pentru aflarea originii acestui cuventu, că-ci elu a voitu a ajunge la originea doinei prin aflarea semnificatiunii reale a cuventului doina, si astfelu s'a apucatu de mai multe cuvinte de e. *Donativum*, *Diaua* si *Dinubiu*, dar n'a nimeritu.

Asié dara sē vedemu acum de unde deriva doina.

Doin'a deriva de la dorere, latinesce dolore, din care s'a facutu dorino séu dolina, si apoi *l* contopindu-se intre dóue vocale, ca fóia de la foliu — folium, gaina dela galina, a remasu doina, precum adi avemu totu din dorere doru, doiu si doliu; ca din dorere-doina, avemu si din mole-moina, in care asemenea *l* din *molina* s'a moiatu cu totul.

Asié dara doina in intielesu literalu insēmna cantece de dorere, de doru.

Din doina s'a facutu doinasiu, ér daina este o variatiune provinciala si obvine numai in unele parti ale Transilvaniei sub form'a unui versu stereotipu: Daina, daina si o dainare, cu care se incepe si mai arare ori se termina cantecele. Totu d'ací s'a formatu si verbulu a doina séu dainaí, adeca a cantá doine. Totu pre acésta cale s'a facutu si dainoti litvanu.

Chiaru si in limb'a latina aflâmu urme de formatiuni analoge doinei, si ce e mai caracteristicu, chiaru in materi'a analóga poetica de e. de la *Cantillo*-are s'a facutu *cantilena*, totu asemenea s'a potutu face si a si facutu poporul romanu de la *doleo* — *ere* — *dolena* — *dolina* si in fine *doina*.

Mumerulu misticu nóue ca si trei si mai arare-ori si epte este comunu tuturoru popóreloru din adenc'a vechime pana in presinte, si astfelu de asemenâri la nimicu nu potu servi mai pucinu, ca spre a argumentá că dóra unu poporu ar fi invetiatu de la celalaltu poesía, séu darulu geniului poesiei séu macaru unu

geniu de poezie, pentru că darul poeziei se în-
nasce și nu se învătă.

Acum ni mai rămâne o singură întrebare
la care trebuie să răspundem, și aceea: de ce do-
ina este de origine curată română, despre ce
sperăm că nu se mai poate doborî, de unde pro-
vine că ea se află și la litvani? când și cum
au împrumutat-o litvanii de la romani? Pentru a
probă și această până la cea mai mare evidență
trebuie să trecem pe terenul istoric. De ora
ce înseamnă am fost silți a serie pre multu pentru
unu singuru cuventu, și citatiunile istorice ar
intinde aceste observațiuni până la unu trac-
tatu pre voluminosu pentru colonele anguste
ale unui diariu, asié me marginescu numai a
a îndreptă pre cei ce voru a se convinge și
despre această întrebare secundară să cetesca
în Cronică a lui Sincai la anii: 1403, 1426, 1428,
1430, 1431, 1442, 1448, 1455, 1499 și 1531,
— și din aceste voru vedé pre largu, că litva-
nii au statu tempu îndelungatu în strinse rela-
țiuni cu romanii din Moldovă mai cu seama pre
campulu luptelor, unde apoi au și împrumutatu
de la romani numele doina, cu care apoi au
botezatu cantecele lor, care de sine se înțeleg
le-au avutu și până aci, dar fara a avé pentru
ele și o numire specifică.

Ar. Densusianu.

Junii corupți.

A voi coborî acuma, voi suflați-amagite,
Și ca să ve arde fierul, o spirite-ametite,
Blastemulu lu-învoeu;
Blastemulu misantropicu cu venetă lui ghiara,
Ca să ve scriu pe frunte ca vită ce se înfieră
Cu fierulu ars în focu.

De si știu c'a mea lira d'a surdă o să bata
în prăsmă mintii vōstre de patemi imbetata
De alu patimelor doru;
În prăsmă mintii vōstre ucisa de orgia,
Și putreda de spasmi, și arsa de beția
Și seacă de amoru.

O fierba-ve mană în vinele stocite,
În ochii stinși de mōrte, pe frunți învinetite
De sange putreditu;
Ca 'n veci nu se va teme Profetulu vre o data
De brățile slabite, puterea lesnata
Alu junelui canitu.

Ce am de'-alege ore în seacă ve fiintia
Ce focu fară se stinge ce dreptu fara să nu
mintia,
O omeni morți de vii!
Să ve admiru curagiulu în vinure versate
În sticle sfărmate, huri nerusinate
Ce chiue 'n orgii?

Ve vedu lungiți pe patulu junetii ce-ati spurcat'o,
Suflandu din gura bōlă vietiei ce-ati urmat'o
Și arși pan' în rerunchi;
Său bestiiloru carii pe a di lu-tienu în fieră
Cum lingusiti privirea cea stērpă și amara
Cum cadeti în genunchi!

Scolați ve căci anii trecutului se 'nsira
În sîruri triumfale stindardulu lu-resfira,
Căci Romă a 'nviatu;
Din nou prin gloriei calca cu facia indieita
Cu facele nestinse puterea-i impietrita
Poporul imperatu.

Scolati ve!... căci trombă de mōrte portatōria
Cu glasulu ei lugubru racnesce la popōre
Ca leulu spariatu,
Totu ce respira e liberu, a toturor e lumea,
Dreptatea, libertatea nu sunt numai unu nume
Ci aevea s'a serbatu.

Încegeti-ve spadă la dantiulu celu de mōrte,
Aci ve pōrte ventulu cum știe să ve pōrte
A tiopai în jocu!
Aci ve duceti valuri în mii bataliōne,
Cum în paduri aprinse manatu în uragane
Diluviulu de focu.

Vedeti cum urnă crepă cenusă reinvia,
Cum murmura trecutulu cu glasulu de batalia
Poporului romanu;
Cum umbrele se 'mbraca în diale ferecate
Și frunțile carunte le naltia de departe
Unu Cesaru, unu Traianu.

Cadu putretele tronuri în marea de urgia
Se sfarma de o data cu lantiulu de selavă
Și sceptrele de fieru;
În două parti infernulu portalele-si deschide
Spre a încapē cu mīa resufletele hīde
Tiraniloru ce pieru!

În dānu resuna vōcea mi de eco repetita,
Ve șgudue aramă urechiă amortita
Și simtiulu lesinat;
Virtutea despletita și patria-ne dica
Nu potu ca sa aprindia o singura schinteia
În suflatu 'nghiatu.

Și singuru stau și cautu ca ulculu care cata
În inimă junimei de vīti-a-i desbracata
Unu stērvu spre-a-lu sfasiă;
Ca paserea de sbor-i din ceriuri dismetita,
Ca muntele ce 'n frunte-i de nouri incretita,
Unu trasnetu aru portă.

Dar celu puțin nu spuneti, că aveti simțieminte,
Că 'n veci nu se îmbraca în vestede vesminte
Misteriulu celu santu.
Căci vorbă vōstră suna ca plansu la cununia,
Ca cōbea ce ingana unu cantu de veselă,
Ca risulu la momentu.

Mihai Eminescu.

Intriga și amoru.

— Novela. —

Pe o lunca verde între dumbrave romantice se înălția castelul pompos al avutului posesor Mironu Caciulescu. Aici-si petrecea elu timpul celu de v'era, delectandu-se în junéti'a și pomp'a campului atunci, cându flórea betranetieloru înfloriá pe fruntea-i cea încretífta.

Nu lips'a albi perulu lui celu lungu, câ-ci vestea comoriloru betranului Mironu servea de poveste în poporu; dar timpul vine și trece țara s'ê te 'ntrebe, peste celu avutu ca peste celu seracu, — timpul l'a betranitu, timpul l'a albitu.

În junéti'a a trairu dulciloru placeri și a jocatu în lume ca paserea 'n aeru; etatea barbati'ei o-a petrecutu pe bratiulu unei mueri blande și culte; ér betranéti'a o petrecea într'o sperantia dulce și mangaitória, în speranti'a viitoriului și a fericirii unei copilitie blande și grati'ose.

Ea erá singuric'a mangaiare ce-i mai serviá betranului de bucuría, ea erá talismanulu, pentru care nu mai periá voi'a și zimbetulu de pe budiele betranului Mironu.

Dar pe câtu erá de avutu betranulu, pe atâta-i erau de maretie aspiratiunile. Ea va fi moscenitóri'a averei întregi, despre care ambla povesti.

Adese 'n seri frumoșe se furá cugetulu în mintea betranului: unde va gasi elu unu mire demnu pentru dulcea lui Sinovi'a, pentru jun'a sperantia.

Si atunci atâta sperantia, atâta magia-i surprindea sufletulu, câtu nu a rare ori i-vineau lacremile: pentru ce nu póte omulu cumperá câte-va d'ile inca, s'ê-si lungésca viéti'a pentru placeri!

Se parea câ-si vede mirele, mandru și elegantu în aristocrat'i'a țierei, se parea câ-lu vede intrandu pompos și elegantu pe portile betranului Mironu, se parea câ vede splendórea și lumin'a curtiei — și câte sperantie, și câte doruri treceau prin visurile lui zimbindu și luminandu . . .

Dóue visuri avemu în viéti'a: unulu în junéti'a, altulu în betranetie; unulu e tintitu la fericirea nóstra, celalaltu la copii nostri; oh de câte ori cadeti și ve derimati visuri fericitórie! Déca mai recugeti câte o data trecandu pe calea vietii înainte — la visurile junetiei — fara voia ti-vine a eschiamá: bine ai togmitu Dóme tempulu vietiei — destulu pentru suferintie.

Astufeliu planisá batranulu Mironu de câte

ori se aflá singuru, și singuritatea i-placea, ca la multi betrani cari au scopuri și planuri maretie ca Mironu.

De unu tempu în cóce inse betranulu se vedea a fi pasesitu singuritatea; tóta diu'a petrecea cu famili'a în povesti și placeri.

La acésta concurgea și impregiurarea, câ curtea lui de câte-va d'ile fu cautata de unu óspe placutu.

Nainte de ast'a cu vr'o dóue-dieci de ani luase dinsulu la sine unu copilu alu unui amicu mai sermanu. Copilulu crescú la cas'a lui Mironu marisioru. apoi prin ajutóriie, ce si-le castigá tenerulu Basilu prin mintea-i geniala și portarea-i modesta — fu tramisu la un'a din cele mai vestite universitáti — și dupa seversírea cursului rentornandu-se la parinti, se abatú pe la iubitulu seu crescatoriu Mironu.

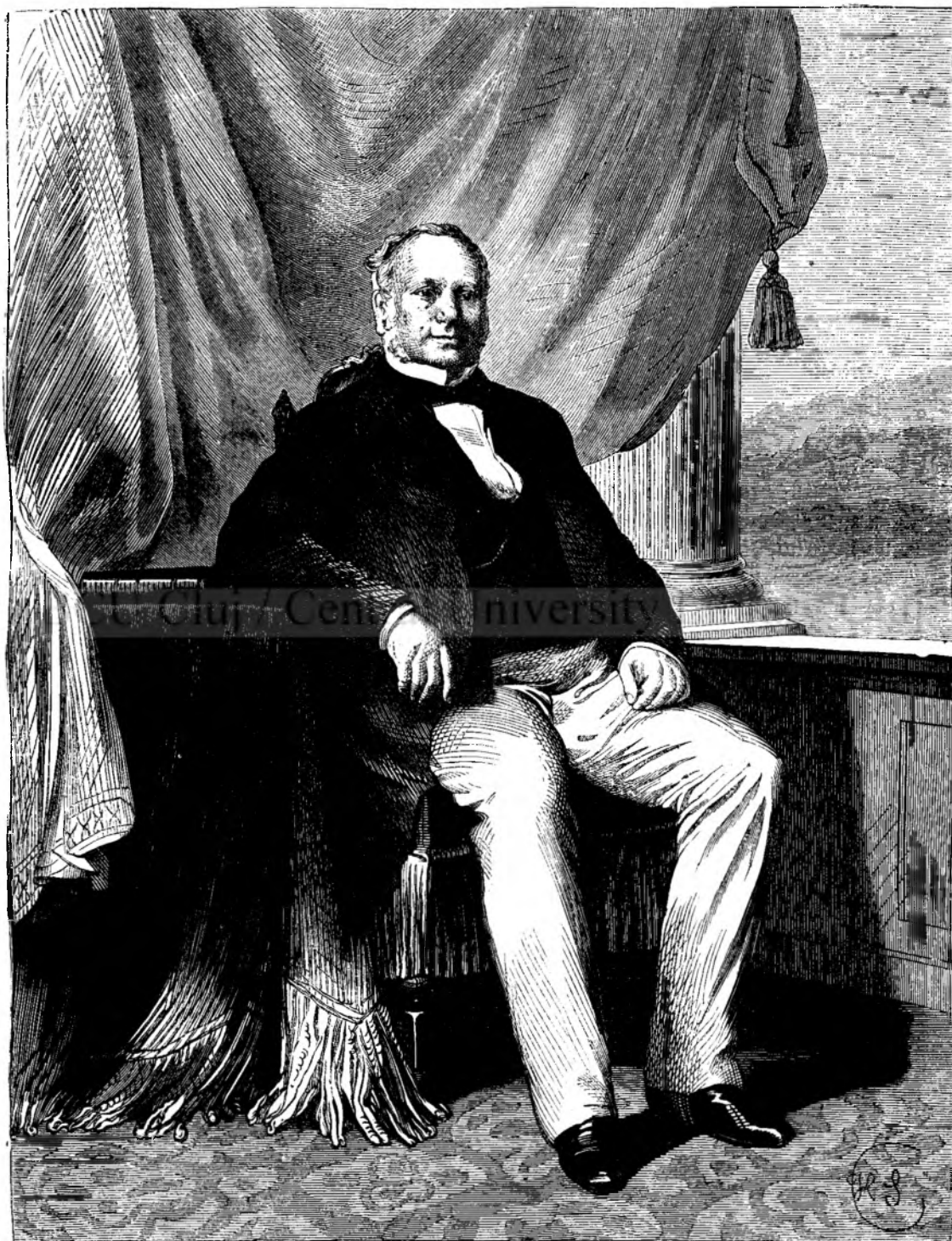
Basilu erá unu june de o frumsetia barbati'sca rara, sciintiele lui erau admirate, conversarea lui cea amicabila, intima și cordiala, erau impreunate cu acea desteritate fericita, ce castiga, deobléga și te uimesce. Astfeliu în conversarea tenerului betranulu si-aflá o placere binevenita, și dóra acést'a erá caus'a câ elu erá mai voiosu în dilele din urma.

Ei ba nu! Mai mare cauza avea betranulu de bucuría decâtu present'i'a placutului óspe și petrecerile lui. — Sinovi'a atrase atentiunea junimei în mare mesura, și acea cu timpul erá totu mai visibila. Ma în dilele din urma nu unulu dintre cei mai însemnati adoratori cerura man'a Sinoviei. Între acestia erá Petru Nicorescu, june tomnaticu, cu câte-va plete albe trase de la céfa peste capu catra frunte, a ascunde betraneti'a — altumintrenea faimosu și de rang. Betranulu inse cu aspiratiunile cele maretie în capu — prin averea acestuia nu fu indestulatu; și mai alesu audíndu dechiararea Sinoviei, aflá câ dins'a uresce cu tota antipati'a pe ingamfatalu petitoriu — și nu facú nici vorba.

Junele cu cea mai inflacarata indignare, cu o indignare pana la poft'a resbunárii, incetá cu cererea — dar cas'a betranului nu o parasi. Trebuiá s'ê aiba unu scopu cu cercetarea aestei familie — speranti'a séu resbunarea.

Dorere, nu odata potemu observá în viéti'a, câ amorulu respinsu lu-urmedia simtiu de resbunare; nu trebue inse a trece cu vederea, câ acésta insusíre numai sufletele neculte moralicesce. nesce suflete vaste de nobléti'a o au, cari nu s'au potutu inca redicá la conceptulu unui amoru mai naltu, la preceperea unei profunde, adeverate simtiri.

Amorulu e liberu și mai tare ca orice ele-

LVALETTE, MINISTRULU DE ESTERNE ALU FRANCI EI.

mentu. Elu curge ca isvorulu celu bogatu, — potere, taria, resolutiune, speranti'a vietii fericite si fric'a mortii — sunt pedece bagatele pentru elu; — lu-inpedeci pe unu minutu, dar nu-lu stingi, — a voi se-lu stingi este a versá oleiu pe focu, a voi sê-lu stingi este, a stinge o viétia. — Oh! unde e profundu amorulu, si sunetulu amorosu redicatu la naltîmea demnitatii sale — nu pecatuiti in contra lui! Fii omu, si cugeta ca omu!!

* * *

Curtea betranului Mironu e luminata si vesela ca unu paradisu. Repediunea si modalitatea cu care amblau si se 'ntorceau servitorii pe afara, aretá cá adi e ceva serbatóre la cas'a betranului; ér nesce trasure si servitori straini, ce pipau p'afara in povesti, aretau a fi vinitu óspeti nu de tóte dílele.

In odáile lui Mironu — si-petreceau óspetii in petreceri viue, aromate cu tóte glumele afabilitáti ce astufeliu de óspeti le intreprindu. — La cas'a betranului erau petítori, ma petítori doriti — de rangu si avuti. Ce a potutu plesni prin mintea betranului, tóte le a produsu a castigá iubirea si simpatia noiloru óspeti. Adi a vediutu elu cea mai eclatanta doveda, cá elu trebuia sê se rudéscu cu cele mai renumite familii, de cari elu de nascere stá departe, si unde banulu lu-redicase numai, — adi se aretá a se intrupá adorat'a lui sperantia, a se implini maréti'a lui aspiratiune.

Petrecerea se 'ntinse pana spre séra. si inca si-continua flusturatulu seu sboru si mai departe.

De séra inse etichet'a e mai legiera si totu insulu póte dispere din choru, fara a fi indata observatu.

Sinovi'a, care pana acum si petrecú diu'a cu unu desinteresu de totu nepreceptu — se nu dícu ca o tristétia ascunsa — se folosi de ocaziune, si disparú pe unu minutu dintre óspeti.

Ce jocu alu sortii! De câte ori nu se 'ntempla in viétia cá atunci, candu totu giurulu nostru se 'mbucura si salta — dóra pentru noi, pentru fericirea nóstra — noi stâmu departe de bucuria, noi nu ne atingemu budiele de pocalulu ei, noi ne retragemu, si vai, de câte ori nu plangemu!

Sinovi'a se retrase din cerculu óspetiloru, si folosindu-se de ocaziune, neobservata, pe o usia esî in gradin'a curtii.

Sér'a se coborise prin aeru, cu lumini balae, cu magii fantastice dulci, ca unu velu de auru. Natur'a si-curmá zuetulu, numai câte unu

greurusiu mai facea câte o susurare lina din cand in cand. Umbrele se inchinau pe cáli cu acea poesia magica, nopturna, ce si in sufletulu celu mai sterpu descépta unu cugetu, unu doru, unu sentiementu.

Unu zefiru dulce si linu, ca suflarea dîneloru de séra, adia pletele Sinovici cele undulante, si lun'a se jocá pe langa tali'a ei, ca o flacara blanda. ca o gloria luminósa pe langa chipulu unui angeru.

Sinovi'a erá frumósa, — nu ca unu angeru, care asemenare e produptulu unei fatasie poetice, ca erá frumósa ca o fetióra decorata cu tóte gratiile fetióresci; dar erá intrins'a acea palidétia poetica, acea privire sedusa, acea oglinda visatória, si bunetia si simtialitate naturala — ce la cea d'antâia privire ti-atrage, simptia; la o doua privire consacredi totu ce ai in lume pentru dins'a; — la unu zimbetu, oh la unu zimbetu uití cá esti omu in lume — te straformedi, si te redici, si te indieesci.

Cine n'a vediutu traindu in viétia, icóne, cari le vedi odata, si nu le poti uitá in veci; cine n'a vediutu fetióre, cari vediendu-le, ti-vine unu doru naltu: sê te nalti, sê fii mai multu ca omu, sê-i vedi unu zimbetu, sê gusti o sarutare, si — si sê mori.

Asié erá Sinovi'a. Nu esternulu amagea ochii, ci oglind'a acea luminósa, ce luminá din adençulu sufletulu, farmeculu acelu nepreceptu, ce cerculau gratiile ei cele adeverate — patrundeau sufletulu.

Unu tempu amblá ea singura pe cáile cele floróse, unde tóte flórea avea nume, unde dóra tóta frundi'a i seia unu suspinu tainicu, o siópta amorósa, unu secretu dulce si scumpu — pana in urma, unde erá umbr'a lunei mai négra si mai secreta. sub pletele unui arboru svlaturatu se asiediá pe unu divanu de érba.

Ochii ei descoperiau acelu secretu dulce si profundu, ce-lu portá in sufletu, privirea ei ne da dovéda, cá nici ea nu e libera de acelu taru dulce, ce totu insulu avemu a-lu redicá in viétia — de amoru.

Priviá la luna, priviá la stele, — se pareá cá de ele intréba ceva secretu, se pareá cá cu ele si-scie dorerea si sórtea, — se pareá a eschiamá in susu catra ceriu: aci e suferinti'a a sositu tempulu, ce sê facu acum?

Lun'a luminá blanda, stelele luciau, — din candu din candu cadea câte o stea pe ésta séu pe ceea culme, — si Sinovi'a de atâtea ori intrébá de sine orecum si fara voia: ori nu-e acea stéu'a mea? O susurare lina o tredí din meditare si privi n tóte partile. — Órc sórtea

asié sê fia de vitrega, ca si cugetele, si singuratarea sê i-o pandésca?!

Nimicu — pôte o pasere a suspinatu in frundie, susurarea nu pôte fi de o vietiutória mai tare — atâta fu de putîna. — Óre turtureu'a, care plange in versulu seu de amoru — nu pôte suspiná?

Ba nu e suspinare, — si deca e, e suspinare grea, suspinulu amorului, suspinulu dorerii.

Basilu se ivi naintea ei, linn si neobservatu de nimene pre pamentu.

Sinovi'a tresari pe unu minutu, apoi intraltulu acoperindu-si ochii cu man'a, statù asié

— Iérta-me Sinovia — déca ti-mai potu dîce numele cu aceea confidintia ca pana aci — incepù Basilu, — câ-ti conturbu meditarea, candu dóra meditedi despre viitoriu, despre fericire, am vinitu sê-ti dîcu unu adio, si sê-mi otarescu sôrtea. Eu sperediù câ pe tine te astépta fericire si cale in florita, — eu te iubescu mai multu de câtu sê-ti punu pedeca — iérta-me sê-ti dîcu unu adio, Sinovia!

Sinovi'a si-puse ambele mane pe ochi si prinse a plange.

— Oh, dorerea nu ambla singura! Ceea ce m'a ajunsu antâiu cu atâta pripa si potere, o voiu suportá, — ast'a inse nu.

— Sinovia! — eschiamá Basilu, si siedindu langa dins'a, o prinse de mana, de man'a ce tremuratória si frageda, si stetea uimitu.

— Oh tu — — tu nu m'ai iubitu pre mine, Basilu! — Pecatu, mi-profanaí budiele cand dîsci câ nu m'ai iubitu — ierte-me Domnedien celu ce direge sortea amoresiloru, eu fui provocata la acestu pecatu. In contr'a credintiei mele sum silita a te acúsá, câ tu nu m'ai iubitu in veci! dîse Sinovi'a, si 'éra incepù plansulu.

— Domnedieulu celu ce l'ai provocatu scie de amorulu meu Sinovia, — sê vorbésca dar'. — vorbésca serile, ce mi-au auditu suspinele mele, noptile, ce mi-au vediutu repausulu meu; vorbésca aerulu, ce me incungiura, aerulu ce a fostu totu cu mine — — — ba nu, nu, Sinovia, vorbésca sufletulu teu, déca te-am iubitu, déca ti-am fostu nefidelu.

— Celu ce iubescu crede, Basilu. Eu te iubescu, si ticredu. Sê pasiésca tóte elemintele naturei, si sê me demintiésca, — eu ti-voiu crede, si le voiu ignorá — — — Pentru ce m'ai vatematu, Basilu, pentru ce ai presupusu despre mine nestatornicia? — — — Iérta-me, eu te am acúsatu fára dreptu! — dîse Sinovi'a blanda si se alipì pe sinulu lui Basilu ca viti'a pe stegiaru.

— Oh, câtu esti tu de buna, câtu sunt de 'nalte cugetele tale, Sinovia! Tu ceri iertare de la celu vinovatu. Nu e inse de condamnatu numai vin'a mea, câ te-am acúsatu; ci si sôrtea cea vitrega, ce direge vfítoriulu si fericirea mea. Vedi, draga, amorulu e bunetatea cea mai scumpa, si prin urmare cea mai temuta, ba invidiata pre pamentu; mirare e dara, déca omulu si o teme mai curundu, decâtu candu ar' avé causa a-o teme si téma sigura, câ o va perde; — mirare e, déca o temi mai cu padia si mai cu dorere decâtu ti-ar' dictá ratiunea trédia? Eu am crediutu in virtutea si tari'a amorului teu, si asiu crede si atunci candu m'ai parasí, si te-asiu vedé pe altu bratiu, déca cum-va asiu fi atunci in viétia sê mi-vedu sentinti'a de d- mórte cu ochii; — dar pecatu este óre, câ sufletulu jelosu, cugetandu la tóte ce s'ar' poté intemplá, ce s'au mai intemplatu in lume inca, — cu incetulu suspitiunédia o reusire salutaria, imbucuuratória?

— P'ecatu. Basilu! E pecatu suspitiunea in sufletulu care iubescu cu aceea ardóre si potere, cum iubesci tu, si cum, oh! cum iubescu eu, Basilu, dîse Sinovi'a, intrerumpendu-lu, apoi tacù cugetatória.

— Lasâmu inse suspitiunea, Basilu, continuà fetiór'a, — lasâmu viper'a aceea veninósa, care nu pôte incapé la sufletele nóstre, precum nu pôte incapé pecatulu si blastenulu la sufletele angeresci. De asta data vorbimu numai de amorulu, de amorulu acelu 'naltu si profundu, caruia trebue sê ne consacrámu viétia. Putîne minute am inca, mintenu mi-voru observá departarea, — sê le folosimu pentru placere; câ-ci se incepu negurile, — nu sciu candu si mai vedé vomu sórele amorului curatu luminandu preste noi.

— Lu-vomu simtî, Sinovia, ardiendu si luminandu in sufletulu nostru. De este potere si elementu in natura, care se opune pedecei, acela e amorulu. Amorulu ce curge liberu e unu simtiu dulce, omenescu; amorulu impede-catu inse e potere ce creédia si derîma, aprinde si stringe ca unu Domnedieu. Amorulu nostru in suferintia se va chiarificá si naltia, si va castigá sborulu acel'a, ce nu se curma, pana ce in flacar'a dorerii si placerii sale arde, si se stinge poterea vietii, si sufletulu se naltia, lasandu-si trupulu, intr'alt'a regiune, la Domnedieu.

(Va urmá.)

V. R. Buticescu.

SALONUL.

Conversare cu cetitóriile.

— București in 11/23 ianuarie 1869. —

Sun sigur, stimatele mele cetitórii, că prim'a mea convorbire, cu care avui deosebit'a placere a ve între-tiené, va fi desteptatu in dvóstre dorint'a, de a ve vedé surprinse câtu de curéndu de o alt'a.

Scusati-me inse déca mi-am permis a lungi asié de multu firulu indulgintiei dvóstre.

O, de câte ori sufletulu meu estasatu nu luá unu dulce aventu catra dvóstre, si de câte ori in asemeina momente de distractiune si de doru man'a mea nu luá pén'a de a satisface reclamele acestei detorii! dar precum o paserica cercandu a se'naripá catra inaltulu ceriului, acusi e impededata de ventóse neasteptate, acusi e retínutu de vre-o cursa alu dusmanului paserariu, asié si eu fusei impededatu in tendintiele mele de a ve scrie de diferite incidente, ce me surprindeau, si cari, din nenorocire, mi-storceau tóta atentiuinea.

Dar ve asigurezu că in venitoriu, numai eventualități palpabile, extraordinarie, voru poté scribi esactitea, ce mi-am propusu a observá in privintia corespondintieloru mele.

De la antâia nóstra intalnire in acestu díuaru, Bucureștiulu a fostu martorulu unoru evenimente fórté importante si totodata fórté intristatórii. Ministeriulu Bratianu — Goleșcu, dupa cum sciti — s'a retrasu de la afacerile guvernului. Acest'a intemplantare neasteptata a invelitu in hain'a dojiului tóte sufletele cu simtieminte curatu natiunale, si a storsu multe lacrimi din ochii, ce vedeau in retrasulu guvernulu sincere espresiune a sufletulu Romaniei, dulcea mangáere a fratílor din Austri'a si zimbítórea sperantia a triumfulu Romanismului. Ne consola in sa firm'a credintia, ce ne inspira Ddieulu adeverului si-alu libertátii, că regretulu nostru va trece acusi.... câtu de curénd.... intr'o dídorita si ferice.... cand Grachii Romaniei voru presidá in fruntea ei, ca luceferu pe ceriulu azuru.

Dar unde alunecu eu óre? Mi permitu a vorbi despre politica si nu me ingrigescu, că la spatele nóstre póte ascultá o ureche cu audiú prea de totu bunu, si ne privesece unu ochiu ce da chiorisii, — apoi dvostra sciti pré bine că asemeina urechi si ochi esegereza lucrurile de minune car astfelu de esagerari magice serva adeseori de-a mi se aprinde paie in capu, dupa-cum o dovedescu cu multu elocintia esperintiele de tóte dílele.

Sé trecemu dar pe altu terenu, pe care potemu jocá dupa placu, de nu cumva vomu fi presupusi si aci din simpl'a cauza, că Dímbovit'i'a, miscata de boldulu ei firescu, tramite din candu in candu câte-o oftare de doru peste Carpati

Antâia si'ntâia óra, simtiu deosebita inclinatiune a vorbi despre teatrulu natiunale.

Uitasem sé ve spunu in rondulu trecutulu, că serile destinate pentru representatiuni romane sunt Dumineca, Marti si Joi sér'a, ier serile rezervate sunt partea operei italiene. Ve poteti inchipui dar, că dela representatiunea, ce v'am referatu, scen'a fú inganată de o multime de piese. Dintre aceste mai insemnate sunt:

Leulu inamoratu, Caterin'a Howard si Ruy-Blas, drame traduse de eminentulu si neobositulu artistu D. Pascaly, apoi comediele si vodevilele: „Moacénitorii séu Testamentulu lui Girodo trad., Lipitorile Satului vod. nat., Stren-gariulu din Parisu trad Féta Pândariului vod. nat. Trantorulu com. nat., Viconte de Letorier trad. Barbu Lautariu cantecu intr'unu actu. Intre aceste interesante representatiuni mai amintim inca dramele: Copiulu lui Eduard trad. Supliciulu unei femei trad. si escelent'a comedia D. Alesandrescu Urechia: Oda la Elisa; carea fiíndu lucrata cu multu talentu, si jucanduse de Pascaly si onor. Dluu socie, secerá aplausele cele mai frenetice. Complacerea si insufletirea publiculu fu atátu de mare, in cât D. Urechia fu chlamat de dóue-ori pe scena si salutatulu din partea publiculu cu víi urári si cu aplause prelungite

In aceste piese s'au distinsu afara de eminentii nostri artisti Millo si Pascaly si de istéti'a si amabil'a Artistu Matilda Pascaly: Domniú Dimitriad, artisistulu escelentu in rolurile sale, C. Balanescu, comicu placutu si Romanescu, un june actoru, carele a debutatu de minune intr'unu rolu de comicu naivu in vodevilulu Fata Pândariulu. éer dintre dame au escelatu duele: Mari'a Flechtenmacher, soci'a renumitulu compositoru de arii natiunale romane, Nini Valeri si Frosa Saranda, cari tóte trele au jocatu si roluri de juni.

O! câtu mi-ar placé, frumósele mele cetitórii se insistu a supra acestoru piese, si se ve vorbescu in parte despre tóte câte-ceva, scopulu unei mici cronice inse si spatiulu, ce ni se póte oferí in colónele acestui pretiuitu diariu, facu imposibila realizarea acestei dorintie.

Sé vorbimu dar si de alte evenimente, ce au pentru noi interesu si ponderositate.

Societatea „Ateneulu Romanu“ si a serbatu in augurarea conferintieloru sale publice pentru anulu 1868 — 1869, in 24 Noemvre anulu trecutulu. Cu acésta ocaziune solemna D. Esarcu deschise conferintia in aintea unui numerosu publicu prin o cuventare fórté potrivita, enumerandu tóte lucrările, produse de membri in decursu de patru ani. D. Alesandrescu Urechia tienú o dare de séma despre miscarea literara romana. Versulu seu oratoricu, elocint'a cea frumósa, stilulu seu poeticu castigara pentru eminentulu oratoru aplausele cele mai simpatice ale publiculu. Dupa dínzulu marele literatu alu Romaniei dlu J. Heliade ceti unu cântu din nou'a sa epopoia: „Biblicele“

Apoi ingeniosulu pictoru dlu Stancescu, c'unu entusiasmu maretiu aretá publiculu, ce aventu imbucuratoriulu au luatulu pictur'a si sculptur'a in anulu 1867. Cu deosebire, dlu Aman, díse dlu Stancescu, prin frumósele sale opere depuse in muzeulu natiunale, castigá lauri noue pe compulu picturei.

Intre aceste vorbiri si la finitulu lor, amabilele si nobilele dómne Constanti'a Filipescu si Constanti'a Florescu dinpreuna cu renumitulu nostru violinistulu dlu N. I. Voinescu indulcira sufletele ascultatoriloru cu arminióse si rapitorie arii, esecutate cu multa dibacia si cu deosebitu talentu artisticu pe pianu, orga si violina.

De-atunci în tóta dominec'a și joi'a membrii Ate-
neului tienu pe rondu discursuri publice fôrte intere-
sante. Cu parere de reu inse am observatu, cã aceste
conferintie sunt frecventate de pucin publicu. Acést'a
este și sôrtea teatrului romanu câte-odata. Ei! Nu e
lucru de mirare! Boerii nostri, ómenii nostri cei bogati
sunt preocupati cu ospetie stralucite, cu aventuri de-
ale carnevalului, cu baluri splendide și cu alte între-
prinderi vanitóse. Ce le pasã lor de teatrul romanu,
de Atenee romane! Teatrul romanu este pentru ei
simpla comedia de prin piatie, ei au vedutu teatrele
de prin Parisu și ar fi rusîne a se degradã pana în-
tr'atãt'a. în câtu sê asiste la representatiuni romane.

Diu'a de St. Ioanu Botezatoriulu a fostu pentru
Romanii adevérati și o serbatóre natiunala, cã-ci fu
onomastic'a dlu Ioanu Brateanu, a acestui barbatu
eminentu, adevératu geniu protectoru alu Romaniei, și
luptatoriu neobositu alu Romanismului. Comerciantii
din Bucuresci, petrunsi de marele devotamentu catra
acestu scãlpu solidu alu maretulu edificiu natiunala,
dederu unu banchetu stralucitu în onorea lui.

Multe orasie din Romani'a adresara marelui diplo-
matu sincere și intime urari, pentru îndelungat'a sa
viéta și-a familiei sale iubite

Nici juiumea Romana de peste Carpati nu fu mai
pucinu recunvscãtória cãtra acela, ce de atãte ori dovedi
în terminii cei mai entusiastici, iubirea sa cea profunda
pentru sororile Romaniei. Asié în amintit'a dâ, o comi-
siune alésa din sinulu junimei, presentã dlui Ioanu
Brateanu unu albumu, ce contineã o oda provediuta
cu o multime de subserieri. Iubitulu și falniculu ceta-
cetarianu romanu primi modestulu daru alu junimii cu
cea mai viua placere și respunse comisiunei gratula-
tóre cu cuvinte pline de iubire și de incuragiare.

Crediu cã nu potu finí mai bine acéstã conversa-
tiunea, decãtu se urezu inca odata dinpreuna cu dvó-
stra: Sã traiésca Ioanu Bratianu la multi ani, spre
fericirea tierii și bucuri'a întregului Romanismu!

M. Pompiliu.

Balulu tenerimii romane din Pest'a.

Cine ne conturba? întrebati dvóstre stimabile
cetitorie, vrendu a intrã și eu în salonulu „Familiei.“

Unu óspe fôrte neînsemnatu, e respunsulu meu,
și decã totusi cutezu a ve molestã cu presinti'a mea, și
a ve rapí acele mominte placute, cari vi le-ar procurã
altulu prin o conversare multu mai interesanta, o facu
numai pentru aceea, cã nobléti'a animii dvóstre mi-
promite înainte, cã voui fi scusat.

E bine, cu permisiunea dvóstre, sê începem
dara!

E sér'a de 27. ianuarie 1869. Usi'a odãii
mele se deschise, și birjariulu, cu tonulu seu duru mi-
anuntia cã-su siepte óre. E bine, vomu merge îndata,
i respunsei, și întorcându-me catra amiculu meu, care
înpachetã diferite zaharii pentru — spunu-ve? credu
cã-e superfluu, lu-provocai sê grabésca.

— Stai frate, dîse elu, nu grabí asié tare, mai
avemu inca tempu, uita-te mai bine aice ce facu eu.

Si me uitaiu la elu.

— O bata-te crucea! eschiamai îndata, tu esti în-
tru adevéru ingeniosu.

— Ce-a facutu amiculu d tale ve-ti întrebã
dvóstre?

Luã trei bonbóne, cele mai mari și frumoșe, le
sarutã de trei ori, apoi mi-dîse; „Vedi amice, aceste
trei bonbone sunt destinate pentru cele mai bune și
frumoșe trei jucátóre. Le înpachetã apoi bine, dupa ce
dinpreuna ne urcaramu în trasur'a care ne as-
ceptã.

Trasur'a curgea rapede dar' sãngele-mi circulã și
mai rapede prin vinele mele. Unu neastêmperu poter-
nicu me predominã. Asié e omulu, candu simte apropi-
area unui minutu placutu, atunci i lipsese în gradulu
celu mai mare, paciinti'a. E unu morbu generalu acést'a,
dara-e unu morbu placutu Simtieminte dulci și ceresci
ti-înnundu anim'a, miutea ti-incéta, fantasi'a te înnaltia
în sfere divine, cu ochii nu vedi alt'a decãtu angeri
care de care mai rapitori, éra la audiu-ti nu strabate
decãtu melodii armonioșe și iusufletitóre.

Pe candu meditamu mai frumosu, amiculu meu
me prinse de haina, și dîse rîdindu: Hei sotiule, dór
nu vrei sê adormi! frumoșe prospepte de petrecere ai
decã de acuma ti-vine somnulu.

Privindu-lu conpatimindu, cã-ci elu nu sciã câtu
am fostu eu de fericitu în meditatiunile mele, me cobo-
rii din trasura și intraramu în sal'a de dantiu. Priviu
în giuru. Sal'a erã góla, neci unu sufletu de omu nu
erã inca de fatia, numai eu cu amiculu meu priveamu
înuimiti unulu la altulu, de splendórea iluminatiunii și
eleganti'a decoratiunii acesteii sali frumoșe și spatióse.
Din admirarea mea me conturbã de odata amiculu meu,
care me facu atentu, cã sosira câte-va dame. Peste unu
patrariu de óra sal'a semenã cu unu florariu, înzestratu
cu cele mai frumoșe flori. Ferice de acelu june, caruia
sôrtea i permise a poté privi celu pucinu unu minutu
în acestu raiu pamentescu. Vedeã june romane, frumoșe
și placute ca nesce angeri inocenti, preambându-se
bratîu în bratîu cu juni romani cari storceau admirarea
publiculu privitoru strainu prin esteriorulu lor ele-
gantulu și maesteticu. Li parea cã viseza, cu atãt'a rapire
resunau cuvintele dulci de pe budiutiile purpurie
ale romancutiiloru nóstre, atãt'a farmecu desvoltau
schînteile ochiloru lor, cari strabateau ca unu riu
electricu prin anim'a omului, ti-o înnudã, ti-o înnecã dar'
ti-o înnecã în simtieminte atãtu de dulci, încãtu ti vi-
nea a dorí a ramané perpetuu sub acele valuri de
fericire.

Din visulu scumpu me conturbã de odata sune-
tulu puternicu alu muziceii care încep a esecutã mersulu
lui Michaiu eroulu. „Mam'a balului, mam'a balului“
resunã în tóte pãrtile. Si éca, priviti-o, intru-o toaleta
eleganta, de bratîu cu prisiedintele comitetulu aran-
giatoru, și urmarita de toti membrii comitetulu, pre-
cum și de privirea tuturoru, intrã în sala dupa 9 óre
dómn'a Elen'a Mocioni. Music'a îndata cantã valsulu,
matrón'a balului cu presied. comit, în frunte, parechi
dupa parechi, încep dantiulu, și dinpreunu cu elu o
petrecere atãtu de viala și placuta. Urma apoi „R o-
m a n a.“ Frumsiéti'a acestui jocu ne secerã și astadata
complacerea tuturoru ospetiloru straini, éra romanasiulu
lu-jucã c'ó placere și mandria natiunala. Apoi se jocara
alte joceri.

Intr'aceste me asediai, dinpreuna cu amiculu
meu pe unu scaunu, intru unu coltiu alu salei, și facu-
ramu o revista a supra óspetiloru. Publiculu nu erã
chiar' mare, inse fôrte alesu.

— Ce dîci amice, me întrebă sotiulu meu, care e regin'a balului?

Grea întrebare, răspunsei eu, inse totusi ti-oiu resolvi-o, dar' sê remana intru noi: amabil'a dsiôr'a Aureli'a Papu e, si placutele sorori Elen'a si Irm'a Ioanovicu suntu; si... si dsiôr'a August'a Serbu e, continuâ amicul meu, si si dsioarele Nedelcu, Milutinovicu si tôte tôte.

Dar éta se dede semnalu pentru Quadrille, alergai si eu a mi cercă jucatorea. Si asié, jucându si petrecându sosi si paus'a.

Cu totii se asiediara la mese, aici la o mésa siedea Escel. dlu V. L. Popu cu pretiuit'a-i familia, la alta mésa binemeritat'a familia a Mocionesciloru dinpreuna cu agerulu nostru anteluptatoriu dlu Babesiu, colo la alta, onorabilulu nostu barbatu Ales. Romanu cu stimabil'a-i sociá si altii. Antâiu se redicâ toastu pentru ilustr'a matróna a balului, apoi pentru comite-tulu arangiatoriu pentru sesulu frumosu.

Paus'a nu durâ multu. Music'a chiamâ la jocu tenerimea insufletita, care mai durâ irca pana dupa 5 ôre candu publiculu, ducandu cu sine suveniru placute si scumpe, se indepartâ indeplinu multiumitu.

Indepartendu-se sesusulu frumosu, urmâ o petrecere de alta colóre inse totu atâtu de intima si cordiala, care tienù pana catra 7 ôre, candu, obositu, dinpreuna cu amicul meu, asiediendu-ne intru-o trasura, plecaramu catra casa.

— Cum ti-ai petrecutu amice, lu întrebai?

— Fôrte bine, mai bine neci odata nu mi-am petrecutu.

— Dar'.. bine câ mi-am adusu aminte, lu-întrebai éra-si, cu bonbonele tale ce-ai facutu? cui i le-ai datu, spune-mi!

In locu de a-mi raspunde, eschiamâ supinandu: „Oh câtu érá de rapitóre, se parea câ-e idealulu incintiei!

Nu lu-am in tielesu. Dar' neci nu voiamu a fi indiscretu fatia cu elu si a-i cere splicari, ce neci nu poteam câ-ci trasur'a statù, éra noi ajungându in chilia, in data ne si predaramu in bratielê lui Morfeu

Mihalu Cirlea

CE E NOU?

* * (Balula romanescu in Timisiôr'a) se va tiené la 18 fauru c. n. in localitatea teatrului. Balulu va fi insocitu de unu concertu alu carui'a programu e urmatoriu: 1, „Descépta-te romane“, poesia de Andreiu Muresianu, cantata in cvartetu vocalu de corulu plugariloru din Chiseteu; 2, „Fantasie impromptu“ de Fr. Chopin, esecutata pe pianu, cu patru mani, de domni siórele Gizela si Natalia Bogdanu; 3, „Strain'a“ poesia de Iulianu Grozescu, declamata de domni siôr'a Vior'a Sierbanu; 4, „Ca unu globu de aur“, cuvintele de D. Bolintinianu, cantata in cvartetu de corulu plugariloru; 5, „Romanulu de sub munte“, potpouri din arii romane, compusu si esecutatu pe pianu de dóm'n'a Sofi'a Vladu nasc. Radulescu; 6, Declamatiune; 7, „Potpouri din arii romane“ esecutate pe violina de Ioanu Siefertianu, si acompaniatu pe pianu de dlu I. Kunst; 8, „Eu aveamu odata“, esecutatu in cvartetu de corulu plugariloru. — Inceputulu concertului va fi la siepte ôre sér'a. Bilete de intrare se potu capeté la

rdis. dnu Melette Dregiciu protopopu in Timisiôr'a, éra in sér'a balului la cassa.

* * (Balulu junimii serbe din Pest'a) s'a tienutu in 2 fauru, participandu unu publicu destulu de numerosu. Sub decursulu pauzei unu june serbu inchinâ in limb'a serba unu toastu pentru fratietatea romano-serba, la care unulu dintre junii romani presinti raspunse in limb'a romana

* * (Scrinciobulu a patit'o!) La Bucuresci de câte-va luni apare o fôia umoristica, intitulata „Scrinciobulu“, care de la aparinti'a sa si pana in diu'a de asta di a servitu, si servesce necontentu intereselor straine. E bine, insult'a ce fach fôia acést'a prin o caricatura aparuta dfilele trecute, întrech tôte celelalte de pan' acuma. — Deci junimea studiôsá, indignata in simtiemintele sale cele mai sacre, se adunâ intr'un'a din dílele aspirate si arse caricatur'a inaintea universitâti. „Asié sê piéra toti inimicii Romanismului!“ — díse junele oratoru aruncandu in focu harti'a netrebnicá.

* * (Adunare natiunala.) Dlu Antoniu Mocioni a chiamatu pe toti inteligintii romani din Ungari'a si Banatu la o conferintia, pentru a se consultá despre alegerile dietale, si a compune unu programu natiunalu. Conferinti'a se va tiené la 7 fauru in Timisiôr'a.

* * (La Lugosiu) s'a tienutu in 27 ian. c. n. unu balu in favorulu scóleloru capitale romane gr. or. si procurarea cartiloru necesarie pentru elevii cei orfani. Despre resultatu nu scimu nimica.

* * (Miscârile electorale) s'au inceputu si in cercurile romanesci. Ni rezervâmu a publicá numele candidatiloru romani cu alta ocaziune, — acuma observâmu numai atât'a, câ — precum cetiranu in foile unguresci — guvernulu va candidá in loculu dlui Babesiu pe dlu Gozdsu.

* * (Societatea Petru Maior.) In siedinti'a de la 31 ianuariu Fr. Longinu a cetitu câte-va fragmente din suvenirile si impresiunile sale de caletoria, — Ioanu Marcusiu a cetitu o novela originala.

— (O solenitate frumoasa in seminariulu romanu gr. cat din Oradea mare.) Din Oradea-mare ni se scriu urmatóriele sire: In presér'a serbatorii Stului Ioanu a botez. si premerg. Dlu nostru Isusu Cristosu, (18/6 Jan. a. c.) fuseramu marturii unei festivitâti pré frumoase, ce s'a serbatu in seminariulu gr. cat. din locu. Ocaziunea dílei onomastice a pré meritatulu canonicu, caval. abate, si rectoriu seminariulu, Rdis. D. Ioanu Popu atrase catra séra in giurulu seu unu numeru mare de onoratori preoti si mireni, romani si straini. Pe la siese ôre intrâ apoi la veneratulu barbatu tenerimea seminariála si preparandiála in corpore, in frunte cu membrii juristi ai societâti de leptura, ale caroru productiuni oratorice, musicale si vocale prefacura acea séra intru o adeverata serbatóre. Gratulatiunile rostite din partea societâti si a tenerimii in mai multe limbe, si anume: trei romanescé, apoi câte un'a latinesce, francesce, germanescé etc. asemené piesele musicale, esecutate prin orsiestrulu tenerimi seminariále, pe violina si flauta cu multa elegantia, precum si cantecele intonate prin corulu vocalu alu aceleia-si tenerimi, cu asemené sucesu, secerara tenerimii si conducatoriloru ei multe laude din partea totororu celoru presinti. Cu deosebire fusera aplaudate gratulatiunea societâti (romanescé), gratulatiunea teneriloru din gimn. sup. (latinesce) si ceea a teneriloru din gimn. inf. (romanescé) atâtu pentru propunerea loru escelinte, câtu si pentru simtiemintele natiunale, ce le caracterisá;

ceea ce este o dovăda imbucuratoria despre spiritulu, in care se cresce acést'a tenerime. Dintre productiunile musicale fusera aplaudate cu entusiasmu mai vertosu: Mersulu lui Mihaiu, o piesa din oper'a Norma si Ros'a de la Craiova; éra dintre piesele vocale: unu cantu nou! Diorile frumóse, si cantulu lui Hori'a. Éca aci éra si unu nou documentu, câ tenerimea romana este abila la tóte cele frumóse si nobile, numai sê aiba in frunte conducatori zelosi, patroni marinimosi, cari sê se intereseze de naintarea ei. (Unulu dintre cei de facia).

Literatura si arte.

** (Din lumea teatrala romana) avemu sê impartasímu cetitoriloru nostri o nouitate pré interesanta. In momintele aceste primiramu de la Bucuresci o epistola privata, in care ni se scrie, câ in primavér'a venítoria ambele celebritáti ai scenei romane, adeca dnii Millo si Pascali, au sê vina cu societátile loru intre noi romanii de dincóce de Carpati. Nu ni ascundemu parerea, ci o spunemu apriatu, câ ne-amu fi bucuratu mai multu, potendu salutá intre noi pe dnii Millo si Pascali intruniti in un'a trupa, — inse bucurí'a nóstra si asié va fi mare. Indata dupa Pasci dlu Millo va incepe representárele sale la Brasiovu, éra dlu Pascali la Cernauti.

** (Comedia nóua.) Redactorulu acestei foi scrie o comedia nóua in cinci acte. Suetulu e scosu din vícti'a sociala de la Bucuresci.

Din strainetate.

** (Marquisu-lu Lavalette.) In numerulu presinte publicámu portretulu lui Lavalette, noulu ministru de externe alu Franciei. Numirea lui Lavalette la acést'a demnitate innalta are o insemnatate mare in cestiunea orientulu, care de câte-va luni e la ordinea dñei. Vomu vedé intru câtu marquis-ulu Lavalette va sci sê respecteze justele pretensiuni ale poporatiuniloru din orientu ?!

△ (In Francofurtu) concertédia unu cantaretiu teneru cu numele Heinig, care este: tenoristu, baritonistu si basistu. Cei ce l'au auditu spunu, câ are tonu bunu pentru tóte aceste trei genuri de tonu.

△ (Muierea generalulu spaniolu Prim,) carea este de nascere din Brasili'a, a primitu la anulu nou din orasiulu nascerei sale unu donu interesantu. Acestu donu este unu vestmentu in-pretiu de 1600 de dolari. Materi'a tiesuta cu fire subtíri de lemnu este decorata cu flori si printre flori stralucescu nescé fire de aur si de argintu.

** (Statistic'a cea mai nóua) a poporatiunii negriloru din New-York nu vorbesce nici decátu despre teori'a cea placuta a necapacitáti spiretuale a rassei colorate. Negrii, cari acum sunt numai 10,000, inainte de 17 ani inse 16,000 la numeru, se tienu de locuitorii cei mai pacinici si ordinari ai cetátii, si in privintí'a acést'a stau de asup'r'a irlandieniloru de a colo. Intre ei sunt 20 de preoti, totu atátí'a medici, 2 spitieri, 2 notari, 2 negutiatori mari, 1 advocatu, 50 invetiatori, 6 oratori profesiunisti, 25 musicanti, 20 caltiunari, 30 croitori, 50 curieri, 90 ospetari, 2300 celari, bucatari etc.

400 coloratori, 500 spalatoritie, 100 crescatórie (doice), 20 auguri, 200 prostituiti si 250 hoti. Aparu doua jurnal-nale, si cetatea se bucura de unu poetu negru. Trei-spredece negrii sunt in posesiunea unei avutfe mai mare decátu, 40,000 dolari. Scóle pentru negrii sunt 7, casatoriile ce se facu intre negrii si albi se computa la 82, si de si irlandesii manifestéza un'a inimicétia mare contr'a negriloru, totu-si acestia se afla in tóte casatoriile miste de originea irica; in astu-feliu de gradu se atingu amórea si ur'a. Cei mai buni bucatari, sierbitori si sierbitóre se afla in statele unite nedispu-tabilu intre cei negrii.

** (Testamentulu unui avaru) Nu de multu a moritu in Angli'a unu avaru betraou, cu numele M. Samuel Harris. lasandu dupa sine urmatoriulu testamenteu bizaru: „Nepotulu meu testeazu si i donezu vestmentulu meu celu negru si vechiu; nepot'a mea capeta jac'a (peptariu cu manece scurte) cea de flanelu carea am avut'o la or'a mortii pe mine; testeazu fiescecaru fiu alu sororei mele câte unu taireru de porcelanu, cari se afla pre armariulu din chili'a mea de dormitu; sororei mele i-lasu ca ultimulu semnu a amicitiei, carea ne-a legatu totu de a un'a, urciorulu celu suru, care se afla sub patulu meu.“ Se póte inchipuí terorea erediloru, candu li s'a cetitu acestu testamentu originalu, o multíme de injurári s'au aruncatu asupra mortulu, si sor'a lui plina de mania a lovitu cu piciorulu urciorulu celu de lutu, in câtu s'a facutu totu hârburi, — si ce suprindere mare, candu de un'a data se rostogolira pe padimentu sute de galbeni. Acumu totu insulu navalu preste bunulu seu eredítu, si intru ade-veru, pretotindenea se aflá un'a ereditate bogata bine ascunsa. Eredii cei ingiuratori devenira ridietori.

** (Unu parlamentu ascultatoriu.) Foi'a francesca „Liberté“ enareza despre unu statu nou constitutionalu, care s'a formatu in Guinea la iniciativ'a Majestá-tii sale, a regelui Will din Neucalabar langa fluviulu Niger. Dupa raporturile capitanulu francesu Girard, care petrece in regiunile acele in un'a missiune literaria, se parea a domni in parlamentulu negriloru la marginea apusena a Africei o ordine comisiunaria, carea se diferesece de ceea a statelor constitutionale d'in Europ'a in puncte esentiale. Capitanulu Girard descrie deschiderea cea solemna a camerei negre, in urmatoriu-lu modu: „Presiedintele intercandu-se catra membrii camerei i-a agraitu astu-feliu: „Voi sunteti cu totii tare devotati inaltulu nostru domnitoriu?“ — Negrii: „Da, intru adeveru.“ — Presiedintele: „Fórte bine. Voi sciti, câ ve stá in voia libera a face opositiune contra vointiei pré graciosulu nostru domnitoriu; numai câ pré graciosulu nostru domnitoriu lasa se decapiteze pre toti acei'a, cari nu sunt amicii lui. Acum'a aéra membrii opositiunii sê se asieze pe partea stanga, cei-a-lalti pre cea drépta.“ Presiedintele de abié a finitu, candu intrég'a adunare legislativa indesata ca unu ghiemu, fugea indesuindu-se si imbutusíndu-se pre partea cea drépta, pentru ca totu insulu se ajunga mai antáiu. Tu vedi, disé acum'a regele Will III, in unu tonu voiosu catra capitanulu Girard, pre care lu-delectá in gradu mare deschiderea acést'a a camerei, „tu vedi“, cu ce feliu de alipire si devotamentu sunt acestia catra mine.“

‡ (Regele din Bavarí'a.) Se vorbesce câ are de cugetu a pasi la casatoria cu princes'a Mari'a fic'a tairulu din Rusi'a si nu peste multu va merge in Peters-burgu a petî.

‡ (*Medice.*) Din New-York se scrie, că numărul medicelor crește pe di ce merge. Mai multu de 300 femei au capetatu diplom'a de doctoru in medicina. Suntu între ele unele de si castiga la anu 10—15,000 dolari. Ce folosu voru aduce medicele pentru desvoltarea sciintieloru medicale, — acea ni va spune venitiului. Atâta e constatatu, că pana acuma sa afla între de medice istetie.

Mod'a.

Garnitur'a cea mai noua pentru vestmintele de balu se face din flori si ierburi. Astu-feliu se arangeza sp. es. din clopoci, rose si ierba lunga, din buchete din nu-me-uită (*Vergissmeinnicht*) si din pale de neua (*Schneeball*) de diumetate inflorite, franse (garniture) late de 3—10 centimetre, cunune mici ovale séu tuffa de flori (ca coifura) si buchete mari, si anume buchete si garniture pentru un'a toaletta de balu. Fransele facute din flori lungi si fine séu din ierba, marginescu la partea din susu o girlanda; aceste se punu séu se inducu pe roba imitandu o tunique. Epaulette-ele pregatite d'in o girlanda fina, se termina de a semenea cu garniture de flori; pe partea d'in deretru a cununei séu a tuffului de flori arangiatu pentru coifura, spendiura ramuri lungi de flori séu ierba. Buchetele cele apartinetorie la garnitura, se punu pe roba séu ca inchiderea garnituri franselor, séu acolo unde e intarita si ordinata ace'a.

Asemenea garniture de flori convinu fôrte bine pentru vestmintele cele albe de balu din tulu si tarlatanu.

O alta materia buna si noua pentru vestminte de balu e tarlatanu albu cu buchete de flori colorate si varie, si tiesutu cu fire de metalu luciu verde séu in galbinu; séu tulu albu de metasa. Déca ore cine-va nu voiesce se aiba vestmentulu intregu din un'a séu cea lalta din materiale aceste, atunci se si-o aléga pentru tunique, si acést'a apoi se o pôrte preste unu vestmentu albu.

Vestmintele elegante pentru societati se porta eschisivu cu haina dupla, adeca cu o haina cu coda lunga, si cu o tunique, din deretru fôrte infoiata. Vestmintele aceste se arangieza adese ori in doue colori diferite, inse armoniose, sp.-es, suru si venetu, suru si rosa, albu si verde séu in doua nuancie a unei si acele'asi colori. Asié sp. es. de presinte e fôrte placutu mirtulu verde in nuance deschise si intunecate.

Vestminte de doua colori sunt adese ori garnite à tablier; pentru partea din nainte, care are form'a unei catrintie, se alege totu de un'a cea mai deschisa din ambele colori séu nuance; materi'a cea intunecata formeza hain'a cea lunga de a supr'a arangiata cu coda. Frisure, trasuri piesime s. a. marginescu pe ambele parti partea cea in form'a catrintiei, si forméza cealalta garnitura a robei, a carei talia, de asemenea e arangiata si croita de comunu din materi'a cea intunecata, se porta inalta cu taietura rotunda séu in form'a animei.

Talie cu taietura rotunda séu in form'a animei se pregatescu prin unu chemiset din tulu de metasa in-

cretitu séu ordinaru in puffuri, din materia de Valenciana séu Guipure. La vestminte cu talia inalta se pôrta unu iabotu din ciucurei si masie colorate de atlasu.

Gacitura numerica.

de Luisa Tralla.

- 1, 3, 10, 5. Face frupte mai distinse;
1, 9, 10, 11, 12, 13, 14. Intru-o parte se aprinse;
10, 5, 10, 8, 11. Egipténu inbalsamatu;
6, 11, 2, 3. Fôrte tiranu Imperatu;
7, 9, 2, 4, 11. Asta-e buna de mancatu;
9, 2, 10, 9. Astu-e buna de luptatu
1—14. {Ce romaniloru-li place
Intru dusmani sfara face.

Deslegarea gâciturii de siacu din nr. 1:

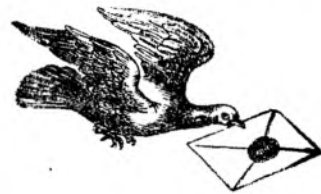
Fati'a lelei.

Fati'a lelei balaióra,
Multu me usca, me omóra,
Perulu ei cu flori de mau
Face-o angerasiu de raiu
Pe guriti'a i rumena
Asiu da chiar viéti'a mea,
Pentru sinu-i amorosu,
Asiu sarí din ceriu in josu.

Deslegare buna primiramu de la dómnele si domnisiórele Luisa Murgu n. Balcu, Maria Gerdanu n. Cernetiu, Cornelia Cadariu, Elisabeta Olteanu, Corne li'a Vulcanu, Laura Ionescu, Anastasi'a Leonoviciu s de la domni Traianu Blidariu si Stefanu B. Popoviciu

Deslegarea gâciturii numerice din nr. 45 amu mai primit'o de la dsiór'a Laura Ionescu.

POST'A REDACTIUNII.

„Cine e mai fericit'u?“ Versificatiune destulu de usióra. — dar nici o idea noua. Lucrâri de aceste potu sê fia admirate in scôla, — dar publiculu pretiède mai multu.

„La ea“ — „Speranti'a“ — si éra si „La ea“ potu sê-ti castige admiratiunea ei, dar nu si a publicului.

„Insielatulu“ e o incercare de totu debila, care nu merita nici o corectiune.

„La o amanta.“ Éta cate-va sire si spariate!

Eram gingasiu ca si-o flóre,
Candu incepeam cu o amóre
A te adorá regina . . .
Cu unu amoru ce nu ruina . (!?)
Te iubescu fetióra ca pe unu . . . (?)
Incátu dóra nici nu potu s spunu.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu: **IOSIFU VULCANU.**

Cu tipariulu lui Emericu Bartalits in Pest'a.